

Fatoumata

Fatoumatas travle dag

TEKST: DORTHE NIELSEN · FOTO: WILLIAM VEST-LILLESØE

Det er tidligt om morgenen. I tusmørket finder Fatoumata den gule dunk og begiver sig ned til vandløbet. En lang dag er begyndt. Den smalle sti snor sig forbi de runde huse og videre gennem markerne ned til det lille vandløb. Regntiden er ikke slut endnu, så der er masser af vand. Hun har en lille skål med til at fylde dunken – det tager sin tid. Der kan være næsten 20 liter vand i dunken, som hun løfter op på hovedet. Vandløbet ligger en lille kilometer fra huset, og dunken er tung.

Fatoumata er 13 år og bor i landsbyen Djina Ouorou. Den ligger i den sydlige del af Burkina Faso tæt på grænsen til Elfenbenskysten. For at komme til landsbyen kører man ad en smal hullet jordvej. En enkelt motorcykel bumper af sted, men de fleste må gå – både mennesker og dyr. Så langt øjet rækker, er der marker med hirse, durra, majs og bomuld. Træerne langs markerne giver skygge og forsyner landsbyen med brænde. De fleste mennesker her lever af landbrug.

Den store familie

Landsbyen er spredt over et stort område, men Fatoumatas hus ligger tæt sammen med 20-30 andre huse og hytter omkring en fælles plads. Her bor hele hendes store familie med bedste-forældre, onkler, tanter, fætre og kusiner. ”Hvor mange vi bor her?” De voksne griner højt og kigger på hinanden. ”Vi er nok omkring 100,” svarer Fatoumatas onkel, Dramané, da latteren har lagt sig. Fatoumata fortæller, at hun bor i huset med sin far og mor og tre søskende – storesøster Mamou, lillebror Issa og en nyfødt lillebror, som endnu ikke har fået noget navn.

Nu er det blevet helt lyst. I Burkina Faso er dagen og natten lige lange hele året. Det er lyst fra cirka seks morgen til seks aften. Fatoumata sætter vandet ved siden af huset. Hun skal bruge noget af det til morgenmaden. Hun laver t \ddot{o} , som er en slags hirsegr \ddot{o} d, der spises med sovs til. Når de har spist, rydder hun væk og vasker sig. S \ddot{a} er hun klar til at g \ddot{a} i skole. Landsbyens b \ddot{o} rn følges til skole – det tager næsten en halv time at g \ddot{a} derhen. De skal v \ddot{a} re der klokken otte, og som regel n \ddot{a} r de det til tiden.

Fatoumata og skolen

”Mit bedste fag er lecture,” siger Fatoumata lidt genert. ”Jeg kan godt lide historierne, og s \ddot{a} vil jeg rigtig gerne v \ddot{a} re god til fransk.” Lecture betyder l \ddot{a} sning og er et selvst \ddot{a} ndigt fag p \ddot{a} skemaet. I Fatoumatas landsby taler folk det lokale sprog djula. De fleste voksne kan ikke tale fransk, s \ddot{a} der er ikke meget hj \ddot{a} lp at hente, n \ddot{a} r lektierne er sv \ddot{a} re. ”Jeg kan godt lide skolen,”

Fatoumata sammen med sin bedstefar og onkel.

Der skal mange kræfter til at bære vand og stampe hirse.

fortæller Fatoumata. ”Jeg har gode veninder at snakke med. Min allerbedste veninde hedder Send. Vi hjælper hinanden med at lave lektier i pausen, og når der er tid, leger vi – vi har det sjovt sammen.”

Når skoledagen er slut, skynder Fatoumata sig hjem. Der er stadig meget, der skal gøres. Hun lægger bøgerne fra sig og griber fat i den gule dunk. Der er brug for mere vand. Da hun kommer tilbage, har hendes mor tændt bålet. Mamou og Fatoumata hjælper hinanden med aftensmaden. Som regel spiser de igen tō. Mørket er faldet på, kun skæret fra bålet lyser op. Når opvasken er klaret, sidder familien lidt og snakker, før det er sengetid. De næste to dage er det weekend, og familien får travlt. Bomuldsmarkerne skal luges, for der er meget ukrudt mellem

De fleste landbrug i Burkina Faso passes uden brug af maskiner. Markerne pløjes med en gammeldags plov trukket af okser. Ukrudtet luges med hakker, og høsten foregår med knive og macheter.

rækkerne. Og spanden med hirsemel er næsten tom, så det er også tid til at få stampet mere hirse og sigte det til mel.

Fatoumata vil have en uddannelse

Fatoumata ligger i sin seng under myggenettet. Det har været en lang dag. Men den har også været god, for i dag kunne hun blive i skolen hele dagen. Sådan er det ikke hver dag. Når der skal høstes bomuld for eksempel, må hun ofte blive hjemme og hjælpe med til at få høsten i hus. Børnene i landsbyen er med til at passe jorden, dyrene og husholdningen sammen med de voksne.

Men skolen har været med til at give Fatoumata ideen om at få en uddannelse og arbejde på en skole. Selv om hun er 13 år, går hun kun i 4. klasse. Hun er kommet sent i gang med skolen. Men hun håber på at kunne gøre skolen færdig. Heldigvis synes hendes far og mor, at det er en god ide.

De sidste gløder fra aftenens bål ligger stadig og ulmer, da Fatoumata falder i søvn.

På hjemmesiden finder du en film fra Fatoumatas landsby. Her kan du se, hvordan hun henter vand, luger og stamper hirsemel. Du kan få mere at vide om bomuld og de andre afgrøder og se en af de lege, som Fatoumata og hendes veninder kender.

[heleverdeniskole.dk/
fatoumata](http://heleverdeniskole.dk/fatoumata)

